

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.198/2018/7.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr. Tálné dr. Molnár Erika bíró

A felperes:

A felperes képviselője: ügyintéző: kamarai jogtanácsos

Az alperes:

Az alperes képviselője: kamarai jogtanácsos

A per tárgya: illetmény-különbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Egri Törvényszék 2.Mf.20.329/2017/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Egri Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.237/2017/9.

Rendelkező rész

A Kúria az Egri Törvényszék 2.Mf.20.329/2017/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes középfokú besorolású munkakörben állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél.
- [2] A felek között korábban folyamatban volt perben az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 4.M.382/2015/4. számú ítéletében a felperes 2015. december havi illetményét a főmunkatársi címpótlék nélkül 145.400 forintban állította meg, amely 122.000 forint összegű garantált illetményből és 23.400 forint munkáltatói döntésen alapuló illetményrészből állt. Kötelezte az alperest 735.100 forint és ezen összeg után 2014.

szeptember 5-től a kifizetésig számított késedelmi kamatának megfizetésére.

- [3] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Egri Törvényszék a 2.Mf.20.117/2016/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, majd az alperes felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria az Mfv.II.10.522/2016/5. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [4] 2016. január 1-jétől az alperes a felperes garantált illetményét 91.000 forintban, a garantált bérminimumra történő kiegészítését 38.000 forintban, ekként garantált illetményét 129.000 forintban állapította meg, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét azonban 6873 forintra csökkentette, így a felperes illetménye a főmunkatársi címpótlék nélkül számítottan 135.873 forint volt.
- [5] Az alperes 2015. július 1-től december 31-ig a felperes részére havi 6850 forint, 2016. január 1-től október 31-ig havi 15.087 forint rendvédelmi ágazati pótlékot állapított meg.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [6] A felperes a keresetében 2016. január 1-től 2016. október 31-éig számítottan 95.270 forint illetmény-különbözet és ezen összegnek 2016. június 1-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, továbbá 2015. július 1-től 2016. október 31-ig számítottan 16.547 forint rendvédelmi ágazati pótlék-különbözet és ezen összeg középидőttől számított késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a munkáltató a Kúria ítéletével hatályában fenntartott jogerős ítélet ellenére illetményét alacsonyabb összegben állapította meg és folyósította. Álláspontja szerint a garantált illetmény jogszerű mértékére történő, alperes által egyoldalúan végrehajtott illetménykiegészítés nem vezethet a pótlékok nélkül számított összilletményének csökkentéséhez, mert az sérti a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 58. §-át, továbbá az eseti döntésekkel alátámasztott joggyakorlatot. Azt is sérelmezte, hogy az alperes 2015. július 1-től a helytelenül számított illetménye miatt a rendvédelmi ágazati pótléka összegét is alacsonyabb mértékben folyósította.
- [7] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, a felperesi kimutatásban közölt követelés összecszerűségében azonban nem vitatta. Hivatkozása szerint a jogszabályi és a kollektív szerződés előírása szerinti illetményemeléseket, időszakos illetmény előresorolásokat évről-évre maradéktalanul végrehajtott, irányadónak tekintve a Kjt. 21. § (3) bekezdésében foglalt tartalmi követelményeket. A felperes közalkalmazotti illetménye a perbeli időszakban is elérte és meghaladta a 2013. augusztus 1-jétől kezdődő törvényi előírásként rögzített garantált illetmény minimum összegét. Álláspontja szerint jogszabályi tiltás hiányában a munkáltató jogszerűen sorolhatta hozzá írásbeli munkáltatói döntés nélkül is a munkáltatói döntésen alapuló illetményelemet a

garantált illetményelemhez, melynek eredményeként az már elérte az adott évre a felperesre irányadó garantált bérminimum összegét.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [8] Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 7.M.237/2017/9. számú ítéletével kötelezte az alperest 111.817 forint és ebből 95.270 forint után 2016. június 1-től, 16.547 forint után, 2016. március 1-től a kifizetésig számított késedelmi kamata és 10.000 forint perköltség megfizetésére megállapítva, hogy a le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.
- [9] Ítéletének indokolása szerint a perben nem volt vitatott, hogy a felperes középfokú szakképzettséget igénylő munkakörben dolgozott, ekként legalább a garantált bérminimumra volt jogosult, amelynek összege 2016-ban 129.000 forint volt.
- [10] Az elsőfokú bíróság érvelése szerint az alperes alaptalanul hivatkozott a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 66. § (9) bekezdése körében arra, hogy a garantált bérminimumnak megfelelő illetményt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával biztosította a felperes számára, mivel e körben semmilyen, a felperessel közölt írásbeli munkáltatói intézkedést nem tett. Nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedés nélkül utólag, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt minden további nélkül úgy tekintse, hogy ez a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül szolgál. Minthogy az alperes a kereseti kérelem összecszerűségét nem vitatta, a bíróság az alperest 95.270 forint illetmény-különbözet megfizetésére kötelezte.
- [11] Az elsőfokú bíróság a Belügyminisztérium irányítása alatt álló rendvédelmi szerveknél foglalkoztatott közalkalmazott részére rendvédelmi ágazati pótlék megállapításáról szóló 29/2015.(VI.15.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 2. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperest 2015. július 1-től december 31-ig illetményének 5 %-a, míg 2016. január 1-től illetményének 10 %-a illeti meg rendvédelmi ágazati pótlékként. Minthogy azonban a munkáltató az illetmény összegét alacsonyabb mértékben állapított meg, ezért rendvédelmi ágazati pótlék-különbözet megfizetésére is köteles, amelynek összege 2015. július 1-től december 31-ig havi 1170 forint, összesen 7020 forint, míg 2016. január 1-től október 31-ig havi 953 forint, összesen 9.527 forint megfizetésére köteles.
- [12] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Egri Törvényszék a 2.Mf.20.329/2017/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítéletének indokolásában kiemelte, hogy a felperest 2015. december 31-én jogszerűen havi 145.400 forint illetmény illette volna meg, amellyel szemben azonban az alperes 2016. január 1-jétől csupán 135.873 forintot folyósított számára, amely kihatással volt a rendvédelmi ágazati pótlék összegére is. Mindezekből következően az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy az adott évre kiadott kormányrendeletekben meghatározott garantált

illetmény csupán zsinórmértéknek tekinthető.

- [13] A törvényszék a Kúria 21/2017. számú munkaügyi elvi határozatára utalva rögzítette, hogy a közalkalmazott illetménye (garantált illetmény + munkáltatói döntésen alapuló illetményrész) és teljes illetménye (illetmény + illetménypótlékok) nem azonos fogalmak, ezért nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató egyoldalúan, a közalkalmazott hozzájárulása nélkül az illetmény összegének csökkentésével a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt felhasználva fizesse meg a közalkalmazottnak a jogszabály alapján őt megillető pótlékot. A munkáltatói döntésen alapuló illetményrész akkor csökkenthető vagy vonható meg, ha az nem jár a kinevezés szerinti illetmény összegének csökkentésével.
- [14] A másodfokú bíróság utalt a Kjt. 69. §-ára, mely szerint a törvényben megállapított feltételek mellett a közalkalmazott a Kjt. 70.-75. §-a szerinti illetménypótléokra jogosult, amely őt a jogszabályi feltételek fennállása esetén önálló jogcímen, a kinevezés szerinti illetményen felül illeti meg. Ennek az összegnek nem szolgálhat fedezetül olyan illetményrész, amely a garantált illetménnyel összeszámít. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokai alapján a Pp. 254. § (3) bekezdésére utalással helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [15] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte perköltsége megfizetése mellett. A Kjt. 21.§ (3) bekezdés, a 66.§ (7-9) bekezdések, 69.§ és a Pp. 206.§ (1) bekezdés megsértésére hivatkozott.
- [16] Álláspontja szerint a Kjt. 66.§ (9) bekezdés b) pontja kógens szabályként rögzíti, hogy a középfokú vagy magasabb iskolai végzettséget, illetve magasabb szakképzettséget igénylő munkakör betöltése esetén a közalkalmazottat garantált illetményként legalább a garantált bérminimumnak megfelelő összeg illeti meg. A megilleti szó használata tehát jogosultságot fogalmaz meg arra, hogy a mindenkor költségvetési törvényben található illetménytáblázatban rögzített garantált illetményen felül a közalkalmazott a szintén az adott évre hatályos kormányrendeletben meghatározott összeget is megkapja, mint őt megillető illetményt.
- [17] A Kjt. 66.§ (9) bekezdésének helyes értelmezése a Kjt. 21.§ (3) bekezdésével összhangban nem tartalmaz előírást arra, amely szerint kötelezettség lett volna 2013. augusztus 1-jétől a felperes bértábla szerinti illetményének összegét a garantált bérminimum összegére kiegészíteni és az így elért összeget külön sorban szerepeltetni, úgy, hogy erre olyan munkáltatói intézkedést hozzon, amelyben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentését is megjeleníti.
- [18] Vitatta, hogy a garantált bérminimumra megbontás, külön sorban történő feltüntetés, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentéséről, átsorolásáról szóló írásbeli döntés kötelező lett

volna.

- [19] Álláspontja szerint a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt saját belátása szerint a garantált illetménybe „beszámíthatta”, átcsoportosíthatta, irányadónak tekintve a kinevezés szerint járó teljes illetmény csökkentésének tilalmát.
- [20] A kormányrendeletek csak „zsinórmértéket” határoznak meg, de nem tekinthetők a közalkalmazott besorolás szerinti illetménye önálló elemének, melyet külön sorba kellene szerepeltetni. Utólagos hozzászámításról, átnevezésről azért nem beszélhetünk, mert 2013. augusztus 1-je előtt is a garantált illetmény és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész szokásos „egybeszámításával” biztosította a munkáltató a garantált illetményminimum éves összegét.
- [21] Ténylegesen nincs a közalkalmazott kinevezés szerinti illetményének egészét érintő csökkenés, amely a munkáltatói intézkedés, illetményhatározat készítését írná elő az Mt. 58.§-a alapján. Hivatkozott az EBH.2006.1544. számú munkaügyi elvi határozatra.
- [22] A törvényszék a megelőző eljárásban született ítéletének indokolásában nem lát lehetőséget arra, hogy a munkáltató külön írásbeli intézkedése nélkül a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált bérminimum fedezetének tekintse és arra sem ad magyarázatot, hogy az átcsoportosítást, egybeszámítást milyen jogi hivatkozással tekinti meg nem engedhetőnek, utólagos munkáltatói lépésnek, főként miután a 2013. augusztus 1-je előtti munkáltatói döntések is ugyanezt a módszert követték. Miért kellene a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt munkáltatói döntés (írásbeli határozat) formájában módosítani, átsorolni, csökkenteni. Miért nem kezelheti ezt a saját döntésen alapuló illetményrészt a munkáltató tetszése szerint, hiszen a közalkalmazottnak ezen illetményelemre a védettséget jelentő alanyi jogosultsága nem áll fenn.
- [23] A törvényszék a Kjt. 66.§ (1) bekezdésében, (7-8) bekezdéseiben, (9) bekezdés b) pontjában és a 69.§-ában foglaltakat elmulasztotta értelmezni, sértve ezzel a Pp. 206.§ (1) bekezdésben foglalt, a bizonyítékok összességükben történő értelmezésének eljárásjogi elvét és így helytelen következtetést vont le a mulasztására és ezáltal a felperes részére megfizetni elmulasztott illetményre, az összilletmény 2016. évre megállapított csökkenésére. A Kjt. 21.§ (3) bekezdés alapján a közalkalmazotti kinevezési és kinevezésmódosítási döntések kötelező tartalmi elemeire vonatkozó törvényi előírásokat is figyelmen kívül hagyta, a garantált bérminimumot nem egyszerű zsinórmértéknek tekintette, hanem a közalkalmazotti illetmény önálló, alanyi jogosultsággá lett elemének, kizárva a munkáltatót abból, hogy a saját mérlegelésén alapuló illetményrészt írásbeli döntés nélkül hozzászámíthassa.
- [24] Álláspontja szerint jogszerű és pusztán technikai körülmény, hogy a garantált illetményelem és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész egybeszámításával érte el a garantált bérminimumnak megfelelő összeget. A Kjt. szerint a garantált illetményhez

viszonyította a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt és nem a kormányrendeletben meghatározott összeghez, amely nem jelent jogszabálysértést, hiszen a viszonyítási alapot a törvényi besorolás szerinti illetmény, azaz a mindenkori illetménytáblázat szerinti garantált illetmény adja. A kormányrendeletekben meghatározott garantált illetmény csak egy irányadó mértéknek tekinthető, de az még ettől nem vált a közalkalmazotti illetmény részévé. A felperes havi fizetési jegyzékei szokásos bontásban tartalmazzák az egyes illetményelemeket, tájékoztató célt szolgálnak, annak érdekében, hogy az illetményiratok ellenőrizhetőek legyenek.

- [25] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását és perköltsége megállapítását kérte annak helyes tényállása és jogi indokolása alapján. Álláspontja szerint az előzményi perben jogerős ítélet megállapította a felperes jogszerű - pótlékok nélkül számított - illetményét. A jogerős ítélethez képest alperes azt egyoldalúan módosította, így a jelen pertárgyi időszak illetménye a korábbi jogszabályi hivatkozások (a Kjt. 66.§ (9) bekezdése és az Mt. 58.§-a) alapján változatlanul jogszerűtlenül alacsony mértékben került meghatározásra és kifizetésre.
- [26] Az alperes nem a garantált illetmény, hanem az összilletmény tekintetében biztosította a garantált bérminimum vonatkozásában a Kjt. 66.§ (9) bekezdésében előírtakat. Alperesi hivatkozásokkal szemben annak van jelentősége, hogy a munkáltatói határozatban az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész elnevezésű illetményelemet írásban dokumentálta és azt a garantált illetményen felül kívánta biztosítani, azonban a garantált illetmény összegét ugyanakkor jogszabályellenesen az adott évi garantált bérminimumnál kisebb összegben biztosította.
- [27] A Kúria Mfv.II.10.460/2015. számú, azonos jogkérdésben hozott ítéletében foglaltakra hivatkozva kifejtette, hogy a közalkalmazott garantált illetménye és a megállapított (össz)illetménye nem azonos fogalmak, és az illetmény megállapításáról szóló határozat hiányában nem fogadható el, hogy 2013. augusztus 1-től az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált illetményre átcsoportosította.
- [28] Hivatkozott az Mt. 45.§-ában, 46.§ (1)-(4) bekezdésében és 58.§-ában foglaltakra, így arra, hogy a közös megegyezéssel történő módosítás kötelezettsége az alapbér vonatkozásában áll fenn. Az álláspontját támasztják alá a Kúria Mfv.II.10.043/2016/7., Mfv.II.10.080/2016. és Mfv.II.10.098/2016. számú ítéletei is.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [29] Az alperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint nem megalapozott.
- [30] Az alperes arra hivatkozott, hogy a felek között korábban folyt munkaügyi perben hozott jogerős ítélet az általa megjelölt jogszabályi rendelkezések tartalmának vizsgálatát elmulasztotta,

így téves következtetést vont le arra vonatkozóan, hogy intézkedés elmulasztásával az összilletmény csökkenését előidézte.

- [31] Jelen perben már nem a 2013. augusztus 1-jétől hatályba lépett Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontjában és a 390/2012. (XII.20.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdésében és az azt követő - a garantált bérminimum mértékét meghatározó - kormányrendeletekben előírt rendelkezések vizsgálata volt az eljárás tárgya, hanem az, hogy a Kjt. 24.§ (2) bekezdés alapján alkalmazandó Mt. 58.§ szerint a kinevezés szerinti illetményben (garantált illetmény + munkáltatói döntésen alapuló illetményrész) a feleknek meg kell állapodniuk. Az összilletményen belül vannak olyan illetményelemek, amelynek mértéke jogszabály kötelező rendelkezésén alapul (a garantált illetmény és a pótlékok) és vannak olyanok, amelyek mértéke a munkáltató mérlegelési körébe tartozik (a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész), azonban az egyes illetményelemekre nézve és azok módosítását illetően a munkáltatót írásbeli intézkedési kötelezettség terheli, s ezt az intézkedését a közalkalmazottal jogszerűen közölnie kell. Az Mt. 58.§ alapján a közös megegyezéssel történő módosítás nem csak az összilletmény összegét érintő csökkentéskor, hanem az illetmény (garantált illetmény + garantált bérminimumra történő kiegészítés + munkáltatói döntésen alapuló illetményrész) csökkentése esetén is kötelező a Kjt. 85/A. § 1) és m) pontjaira figyelemmel, így nem hivatkozhat alperes alappal arra, hogy az összilletmény változatlanul tartása esetén, az azon belüli illetmény összegének csökkentésekor nincs közös megegyezéssel történő módosításra vonatkozó jogszabályi kötelezettsége, valamint, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentése esetén - az illetmény, összilletmény mértékének változatlanul hagyása mellett - sincs az egyes illetményelemek összegének megváltoztatása körében tájékoztatási (intézkedési) kötelezettsége. A fentiekre figyelemmel a jogerős ítélet helyesen mellőzte és indokolta e körben az alperesi hivatkozások érdemi vizsgálatát.
- [32] A felperes 2015. évre megillető illetmény összegét a korábbi jogerős ítélet (122.000 forint + 23.400 forint), azaz 145.400 forint összegben már megállapította.
- [33] Nem volt vitatott, hogy a felperes garantált illetménye 2016. január 1-jétől a garantált bérminimum összegének figyelembevételével került kiegészítésre, amelyre az alperes írásbeli intézkedésében a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészből csoportosított át összeget. Az alperes jogszerűen megtehetette, hogy intézkedett arról, hogy a felperes jogszabály alapján emelkedett garantált illetményét a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét csökkentve egészítse ki, azonban ezt jogszerűen csak az addigi illetmény összegének csökkentése nélkül tehetette meg. Ez az elv akkor is irányadó, ha az illetmény helyes összege utóbb a perben került megállapításra. Az alperes 2016. január 1-jétől 2016. október 31-ig terjedő időszakban a 2015. december havi illetményösszeegnél alacsonyabb mértékben határozta

meg a felperes illetményét, így 2016-ban havi (145.400 forint - 135.873 forint) 9.527 forint összegű illetmény-különbözet megfizetésére köteles.

- [34] A munkáltató a közalkalmazott illetményét (a garantált illetmény és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész együttes összegét) egyoldalú intézkedésével 2016. évben nem állapíthatja meg alacsonyabb összegben, mint az előző évi illetményt jogerősen megállapító ítélet. Ez az elv változatlan jogszabályi környezetben a jövőre nézve is irányadó.
- [35] A munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a munkáltató egyoldalú intézkedésével csökkentheti és meg is vonhatja, de csak addig a mértékig, hogy a közalkalmazott illetménye ne csökkenjen.
- [36] Mindezekre tekintettel a felperest a felek által nem vitatott összegű illetmény-különbözet és kamata illeti meg.
- [37] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [38] A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárási költségét.
- [39] A le nem rótt 50.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték mértékét az Itv. 50.§ (1) bekezdés II. fordulata határozza meg, amelyet az alperest megillető személyes illetékmentességre tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam visel.
- [40] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.
- [41] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. december 5.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró,
Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző